

Debreceni Egyetem Informatika Kar

A Febagro Zrt. gazdálkodásának értékelése beszámolók alapján

Témavezető:
Dr. Bács Zoltán
Egyetemi docens, tanszékvezető

Készítette:
Jäger Attila
Gazdaságinformatikus

Debrecen
2010

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	3
2. A Febagro Zrt. bemutatása	4
2.1 A részvénytársaság adatai	4
2.2 A részvénytársaság bemutatása	5
2.3 Számviteli politika	7
3. Értékelés	9
3.2 Az egyes eszköz- és forráscsoportok belső arányainak értékelése	14
3.3 A vagyoni helyzet értékelése	24
3.4 A pénzügyi helyzet értékelése	28
3.4.1 Eladósodottság értékelése	28
3.4.2 A likviditás értékelése.....	29
3.4.2.1 Relatív likviditás	30
3.4.2.2 Abszolút likviditás	31
3.4.3 A pénzügyi helyzetet vizsgáló egyéb mutatók	32
3.4.4. A jövedelmi helyzet értékelése	33
3.5. Az eredmény értékelése	36
5. Összegzés	38
6. Irodalomjegyzék	41
7. Köszönet nyilvánítás	42
8. Mellékletek	43
9. Képletek.....	47

1. Bevezetés

Elsősorban a témaválasztásom indokait szeretném ismertetni, mely két részből tevődik össze:

- Egyetemista éveim alatt a hozzám legközelebb álló tantárgynak a számvitelt éreztem. Korábbi tanulmányaim során már megismerkedtem a számvitel alapjaival, melyet e szakon tovább mélyíthettem. Mielőtt a Debreceni Egyetemre jelentkeztem Jánoshalmán elvégeztem egy OKJ-s tanfolyamot ahol gazdaságinformatikus szakképesítést szereztem.
- Témaválasztásom másik fő oka , hogy a mi családuk is mezőgazdasággal foglalkozik. Ezáltal a tanulmányaim elején megfogalmazódott bennem, hogy egy mezőgazdasági vállalatot szeretnék elemezni. Már csak keresnem kellett egy olyan gazdasági társaságot, mely megfelelt az elvárásaimnak. Így jutottam el a Febagro Zrt-hez, melynek székhelye Felsőszentiván.

Röviden beszeretném mutatni ezt a községet, mivel ahhoz, hogy valós kép alakuljon ki a vállalatról, megszeretném ismertetni Zrt. tágabb környezetét.

„Felsőszentiván az 55-ös főút mentén fekszik, Bajától 18 km-re, Bács-Kiskun megye déli részén. Felső-Bácska egyik nagy múltra visszatekintő települése, melyet a XII. századtól több nemesi család birtokolt, amely tényekre a községi címer utalást ad. Felsőszentiván 1198 óta lakott település. A történelem viharait túlélte, lakói ragaszkodtak a helyhez, aminek oka elsősorban a nagyon jó minőségi szántóföld, ezért földjét folyamatosan művelték, a községet építették és fejlesztették. A falut körülvevő tanyavilág a XX. sz. végére teljesen eltűnt. A lélekszám 1949-ig emelkedett és 3421-nél megállt és azóta csökken (2008-ban 2043 fő). A felsőszentivániak létéhez a község neve ezer ág-boggal kötődik. De, nagyon is érthető módon, az elnevezés annyira természetes a számukra, hogy eredete különösebben nem él a köztudatban. Talán csak az évente június második felében, 24-éhez - azaz Iván napjához - legközelebb eső vasárnapokon megrendezett búcsú emlékeztet a névadóra, Szent Ivánra, vagyis Keresztelő Szent Jánosra.” *(1.)

2. A Febagro Zrt. bemutatása

2.1 A részvénytársaság adatai:

A cég elnevezése: Febagro Felsőbácskai Agrár Zártkörűen Működő
Részvénytársaság

A cég székhelye: 6447, Felsőszentiván, Jókai u.1.

A cég telephelye: 6447, Felsőszentiván Szabadság út 54/B.
6239, Császártöltés, Kossuth L. utca 126.
6333 Dunaszentbenedek, Kossuth L. utca 2.

A cég tevékenysége:

- gabonaféle(kivéve rizs), hüvelyes növény, olajos mag
termesztése (ez a fő tevékenység)
- növénytermesztési szolgáltatás
- ingatlanok bérbeadása és üzemeltetése

A cég jegyzett tőkéje: 200.000.000,- Ft

Az igazgatóság elnöke: Vancsura József

Az éves beszámoló elkészítéséért felelős személy:

Gömöri Ildikó

A cégbejegyzés kelte: 2001.07.31.

2.2 A részvénytársaság bemutatása

A részvénytársaságot 3 főből álló igazgatóság irányítja, 3 fős Felügyelő Bizottság és 1 fő bejegyzett könyvvizsgáló ellenőrzi.

Társaságnak 42 dolgozójából 12 fő szellemi és 30 fő fizikai dolgozó. A részvénytársaság a település legnagyobb munkaadója.

A vezetőség nagyon fontosnak tartja az alkalmazottainak továbbképzésére, ezért a lehetőségeknek megfelelően minden évben a szükséges szakterületekről valaki részt vesz továbbképzésen. A dolgozók továbbképzésének támogatása nagy jelentőségű egyrészt a folyamatosan megújuló géppark megkívánja, hogy korszerű kezelési ismeretekkel rendelkező emberek dolgozzanak vele, másrészt az adminisztrációt ellátók továbbképzésének is fontos szerepe van, hiszen a jogszabályok évről-évre változhatnak, a számítógép kezelési ismeretek folyamatos megújítása is fontos.

Versenyársak:

Ebben a térségben ipari termelés nagyon minimális és ezért itt az emberek fő megélhetési tevékenysége a mezőgazdaság. A társaság közvetlen környezetében sok hasonló profilú vállalatok működnek, bár a társasági forma tekintetében még széles a paletta. A mezőgazdasági vállalkozók, mezőgazdasági szövetkezetek, kft-k és részvénytársaságok mind versenyársak. Ezért fő versenyelőnynek számít a szolgáltatási árak kialakítása, illetve a magas minőségű szolgáltatás.

A verseny nemcsak a termények piacán, hanem a termőföld piacán is jelentős, mind a földvásárlás, mind a bérbevétel tekintetében.

Fogyasztók, vevők:

A legjelentősebb vevők a terményértékesítésből származnak.

A mezőgazdasági szolgáltatás fogyasztói a földtulajdonosok, akik vagy bérbe adják földjeiket a társaságnak illetve azok, akik a társaság által nyújtott teljes szolgáltatásokat veszik igénybe.

Legfontosabb szállítók:

- KITE Rt., amelytől a műtrágya, növényvédőszer, vetőmag jelentős részét szerzi be a társaság.
- Az AXIÁL Kft-től mezőgazdasági gépeket és azokhoz tartozó alkatrészeket szerzik be, ennek az egész országon ismert vállalatnak Baján van a központja.
- A MOL Rt.-től a gázolaj és kenőolaj beszerzése történik

A társaság gazdasági helyzete és lehetőségei

A részvénytársaság megalakulása óta nyereségesen működik. Vagyonát folyamatosan gyarapította, pénzügyi helyzetét stabilizálta. A működés feltételrendszere az objektumok, az anyagmozgás géprendszere, technológiája, a munkaszervezet biztosított. Partneri köre folyamatosan bővül piacvesztés nélkül. A térségben a cég versenyképessége a versenytársakkal szemben jónak mondható.

A társaság által bérelt földterületek jó minőségűek, átlagosan 27 Ak/ha értékűek. A bérelt területeken termelt termények piaca biztosított, illetve folyamatosan próbálják a meglévő értékesítési területüket bővíteni.

A termelő ágazatot három, szolgáltatás jellegű tevékenységet ellátó szervezeti egység egészíti ki:

- Műszaki főágazat
- Vetőmagüzem, szárítás, tisztítás, terménytárolás
- Központi igazgatás

A műszaki ágazat biztosítja az újratermeléshez szükséges folyamatos működést, az eszközök felújítását, a saját rezsiz beruházások kivitelezését.

Ezen kívül fő feladata a többi ágazat által megrendelt gépi munkák és a belső szállítási tevékenység elvégzése.

A vetőmagüzemben a társaság által bérelt területeken megtermelt vetőmag tisztítását és csávázását végzik. Az előállított vetőmag az előző években elsősorban saját területeken

kerül felhasználásra. A 2009 évben előállított vetőmag részben értékesítésre, részben saját felhasználásra került.

A központi igazgatás a folyamatos tulajdonosi és hatósági kapcsolattartás mellett koordináló, üzleti, pénzügyi irányító feladatot, központi értékesítést-beszerzést végez és ellátja a jelentős adminisztrációs teendőket. *(2. Kiegészítő melléklet 2009)

2.3 A számviteli politika

„„A számvitelről” szóló 2000. évi C. törvényben (továbbiakban Sztv.) rögzített alapelvek, értékelési előírások alapján a társaság kialakította és írásba foglalta az adottságainak, körülményeinek leginkább megfelelő **számviteli politikát**. A számviteli politika szabályozásának keretében rögzítésre került az eszközök és források értékelésének szabálya, így az értékelési szabályzat része a számviteli politikának. A társaság a számviteli törvénnyel összhangban egyedileg önálló szabályzatként kialakította a pénzkezelési, leltározási és önköltség számítási szabályzatot. A számviteli politikában rögzítésre került, hogy a vállalkozás folytatásának elvéből kiindulva biztosítani kell a (teljesség, valódiság, világosság, következetesség, folytonosság, összemérés, óvatosság, bruttó elszámolás, egyedi értékelés, az időbeli elhatárolás, a tartalom elsődlegessége a formával szemben, a lényegesség és a költség-haszon összevetés) számviteli alapelvek érvényesülését.” *(2. Kiegészítő melléklet 2009)

Beszámolási kötelezettség

A részvénytársaságnak a törvényi szabályozás alapján kötelezően éves beszámolót kell készítenie.

A társaság köteles beszámolóját könyvvizsgálóval ellenőriztetni.

Mérlegkészítés napja: A tárgy évet követő év 03.31.

Könyvvizsgálati zárás napja: A tárgy évet követő év 03.31.

Mérleg fajtája: „A” változat

Eredménykimutatás: Összköltség eljárással készített eredménykimutatás „A” változat

Könyvvezetési kötelezettség

„A társaság a könyvvezetést a kettős könyvvitel zárt rendszerében, számítógépen végzi. Az egységes számlakeret tartalmát a Sztv. 160.§ határozza meg számlaosztály szintjén, amelynek további bontását, részletezését a számlarend szabályzat tartalmazza. A részvénytársaság a belső információs rendszer (vezetői számvitel), valamint az önköltségszámítás elvégezhetősége miatt a kötelezően elő nem írt 6 és 7 számlaosztályokat is vezeti. A részvénytársaság működésének megkezdésétől, azaz 2001. augusztus 01-től a székesfehérvári Teszöv hálózati rendszerben működő főkönyvi könyvelési programját használja, a kapcsolódó pénzügyi, bér, készlet és eszköz alrendszerrel együtt. A könyvelési program elsődleges 6-os és 7-es költséghely, költségviselő, másodlagosan 5-ös költségnem könyvelést biztosít.” (2.c Kiegészítő melléklet 2009)

A főkönyvelő rendelkezésemre bocsátotta az általa elkészített éves beszámolót, mérlegét és eredménykimutatását is.

A mérleget, eredménykimutatást, kiegészítő mellékletet, valamint a társasági adóbevallást a számviteli törvény, a gazdasági társaságokról szóló rendelkezések és a Társasági adótörvény ide vonatkozó utasításai, előírásai alapján állították össze.

3. Értékelés

„Magyarországon a vállalkozás éves működéséről, annak vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről az üzleti év lezárultával, a számviteli törvényben meghatározott könyvvizsgálattal alátámasztott beszámolót kell készíteni” *(3. 2000. évi C. törvény)

„Más megközelítésben a beszámoló fogalmát így is megadhatjuk: amennyiben a számvitel alapvető feladata a gazdasági élet szereplőinek tájékoztatása, úgy a beszámoló ennek a tájékoztatásnak eszköze.” *(4. Számviteli Alapismeretek 2001 34. oldal)

Következő piaci résztvevőknek nyújt tájékoztatást:

- A tulajdonosoknak, hogy megfelelő-e a társaság jövedelemtermelő képessége
- A potenciális befektetőknek, hogy mérlegelhessek leendő befektetési döntéseik
- A hitelezőknek, hogy hitelképes-e a vállalkozás
- A meglévő és leendő partnereknek
- A vállalkozás vezetőinek és dolgozóinak, hogy stabilon működik-e a vállalat

Az értékeléshez ezen beszámoló adatait használtam fel.

Az értékelés irányulhat egy bizonyos évre vagy több év adatainak összehasonlítására. Az utóbbi azért fontos mert így vállalkozás fejlődésének iránya adható meg. Én a Febagro Zrt.-t a 2005-ös, 2006-os, 2007-es, 2008-as és 2009-es évek alapján vizsgáltam.

Először a mérleget elemeztem eszközök és forráscsoportok belső arányának vizsgálatával. Majd a részvénytársaság vagyoni és pénzügyi helyzetével folytattam. Az eredménykimutatás alapján a jövedelmi helyzetet és a részvénytársaság eredményességét számoltam.

Mérlegelemzésem tartalmazza az egyes eszköz- és forráscsoportok arányainak kiszámítását, bevezetésként röviden bemutatnám a mérleg főcsoportokat és csoportokat.

ESZKÖZ OLDAL:

Befektetett eszközök:

„Olyan vagyontárgyak (vagyonelemek) amelyek a vállalkozói tevékenységeket egy évnél hosszabb időn keresztül szolgálják (vagyis tartósan).” *(4. Számviteli Alapismeretek 2001 56.oldal)

Immateriális javak:

„Olyan forgalomképes, nem anyagiassult vagyonelemek, amelyek tartósan szolgálják a vállalkozási tevékenységeket.” *(4. Számviteli Alapismeretek 2001 59. oldal)

Tárgyi eszközök:

„Olyan materiális vagyontárgyak (anyagi eszközök), amelyek közvetlenül vagy közvetett módon tartósan szolgálják a vállalkozási tevékenységet, és ez idő alatt fokozatosan elveszítik értéküket.” *(4. Számviteli Alapismeretek 2001 65. oldal)

Befektetett pénzügyi eszközök:

„Azokat az eszközöket kell e mérlegcsoportban kimutatni, amelyeket a vállalkozás azzal a céllal fektetett be más vállalkozónál, vagy adott át más vállalkozásnak, hogy ott tartós jövedelemre (osztalékra kamatra) tegyen szert, vagy ott irányítási, ellenőrzési lehetőséget érjen el.” *(4. Számviteli Alapismeretek 2001 73.oldal)

Forgó eszközök:

„Olyan vagyontárgyak (vagyonelemek) amelyek a vállalkozói tevékenységeket egy évet meg nem haladóan keresztül szolgálják (vagyis nem tartósan).” *(4. Számviteli Alapismeretek 2001 56. oldal)

Készletek:

„1 éven belül felhasználásra, értékesítésre, vagy átalakításra kerülő vagyonelemek. „ *(4. Számviteli Alapismeretek 2001 78. oldal)

Követelések:

„Különbéféle szerződésekből vagy jogszabályi előírásokból eredő, pénzben kifejezett fizetési igények, amelyek olyan konkrét teljesítésekhez kapcsolódnak, amit a másik fél (pl. vevő) is elismer, elfogad.” *(4. Számviteli Alapismeretek 2001 84. oldal)

Értékpapírok:

„A vagyonnal kapcsolatos jogokat megtestesítő, forgalomképes okirat. Itt a (forgóeszközök között) azokat az értékpapírokat kell szerepeltetni, amelyeket forgatási célból átmeneti, nem tartós befektetésként szerzett be a vállalkozás.” *(4. Számviteli Alapismeretek 2001 88. oldal)

Pénzeszközök:

„Azok a vagyontárgyak, amelyek készpénzben, elektronikus pénzeszközben, csekkben vagy bankbetétben állnak a vállalkozás rendelkezésére.” *(4. Számviteli Alapismeretek 2001 90. oldal)

Aktív időbeli elhatárolás:

„Olyan bevételek, amelyek ténylegesen csak a következő évben jelennek meg, de az üzleti évet illetik meg, illetve olyan ráfordítások, amelyek ugyan az üzleti évben merülnek fel, de a következő évek hozamai érdekében.” *(4. Számviteli Alapismeretek 2001 94. oldal)

FORRÁS OLDAL:

Saját tőke:

„A saját tőke olyan tőkerész, amelyet a tulajdonos (alapító) bocsát a vállalkozás rendelkezésére, illetve amelyet a tulajdonos az adózott eredményből hagy a vállalkozásban.” *(4. Számviteli Alapismeretek 2001 95. oldal)

Jegyzett tőke:

A cégbíróságon bejegyzett alapítói vagyoni hozzájárulás.

Jegyzett, de még be nem fizetett tőke:

„Az elnevezése jól kifejezi a tartalmát. Vagyis a jegyzet tőkére a tulajdonosok által még be nem fizetett összegek.” *(4. Számviteli Alapismeretek 2001 100. oldal)

Tőketartalék

Tulajdonosok által alapításkor, tőkeemeléskor rendelkezésre bocsátott, de a cégbíróságon be nem jegyzett saját tőke, valamint jogszabály alapján tőketartalékba helyezett források. (pl fejlesztési célú támogatások) *(4. Számviteli Alapismeretek 2001 101. oldal)

Eredménytartalék:

„A tárgyévet megelőző üzleti években folytatott gazdálkodás eredményének halmozott összege – fizetett osztalékkal, részesedésekkel csökkentve.” *(4. Számviteli Alapismeretek 2001 102. oldal)

Lekötött tartalék:

„A tőketartalékból, illetve az eredménytartalékból lekötött összegeket és a kapott pótbefizetéseket kell e mérlegkértelben szerepeltetni.” *(4. Számviteli Alapismeretek 2001 103. oldal)

Értékelési tartalék:

„A Számviteli törvény szerint meghatározott eszközök piaci értékének és a könyv szerinti értékének a pozitív különbözete. Vagyis egyfajta felértékelési különbözet.” *(4. Számviteli Alapismeretek 2001 104. oldal)

Mérleg szerinti eredmény:

„A tárgyévi gazdálkodás hozzájárulása a saját tőkéhez.” *(4. Számviteli Alapismeretek 2001 105. oldal)

Céltartalékok:

„Az adózás előtti eredmény terhére képzett olyan forrás, amely a következő év(ek)ben, várhatóan felmerülő kötelezettségek, illetve jövőben várható költségek fedezésére szolgál.” *(4. Számviteli Alapismeretek 2001 107. oldal)

Kötelezettségek:

„Az idegen forrásokat jelenti. Olyan tartozások, melyeknek fedezete a saját tőke. Különböző szerződésekből eredő, pénzfórmában teljesítendő elismert fizetések, amelyek a szállító, a vállalkozó, a szolgáltató, a hitelező, a kölcsönző által már teljesített, a vállalkozó által elfogadott, elismert szállításhoz, szolgáltatáshoz, pénzüjtáshoz kapcsolódnak.” *(5. Dóczy Diána 14. oldal)

Hátrasorolt kötelezettségek:

„Minden olyan hosszú lejáratra kapott kölcsön, amelyet a tulajdonosok azért adnak a saját cégüknek, hogy annak zavartalan működését elősegítsék.” *(4. Számviteli Alapismeretek 2001 109. oldal)

Hosszú lejáratú kötelezettségek:

„Azok a tartozások, amelyeknek futamideje egy évnél hosszabb és nem tartoznak a hátrasorolt kötelezettségek közé.” *(4. Számviteli Alapismeretek 2001 109. oldal)

Rövid lejáratú kötelezettségek:

„Azok a tartozások, amelyeknek futamideje maximum egy év.” *(4. Számviteli alapismeretek 2001 10)

Passzív időbeli elhatárolás:

„Olyan árbevétel kamat, és egyéb bevételek, amelyeket a vállalkozás már a fordulónap előtt elszámolt (vagy befolyt), de azok csak a fordulónap utáni időszak bevételeit képezik.” *(4. Számviteli Alapismeretek 2001 117. oldal)

3.2. Az egyes eszköz- és forráscsoportok belső arányainak elemzése

A 2005-ös és 2009-es évek közötti eszköz- és forráscsoportok arányát vizsgáltam évről évre, legvégül összehasonlítottam a 2005-ös és 2009-es év adatait. Ebből megtudhatjuk, hogyan változtak 5 év alatt a vállalkozás eszközei és forrásai.

Eszközök változása 2005/2006-os évben:

Az Eszközök összesen a 2005.12.31-i mérleghez viszonyítva 153.692 eFt-al, 13,7 %-kal csökkent.

Az Eszközök összesen állományának alakulását szemlélteti az alábbi táblázat:

Az összes eszköz megoszlása: 1. táblázat

Megnevezés	2005 év		2006 év		2006/2005
	eFt	%	eFt	%	%
A/ Befektetett eszközök	360 392	32,2	324 357	33,6	90,0
B/ Forgóeszközök	737 216	65,9	636 077	65,89	86,3
C/ Aktív időbeli elhatárolások	21 444	1,9	4 926	0,51	23,0
Ö s s z e s e n:	1 119 052	100,0	965 360	100	86,3

A **befektetett eszközök** állománya 10 %-kal csökkent az induló értékhez viszonyítva. A befektetett eszközök állományán belül az immateriális javak növekedése jelentős az első év viszonyában új szoftverek (föld nyilvántartó program, operációs rendszerek) beszerzésének köszönhetően. Az ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok állománya növekedést mutat, mely növekedés az Új Hajnal Kft. társaságunkba történt beolvadásával, a nyilvántartásba vett eszközökkel növekedett, illetve az elszámolt értékcsökkenéssel csökkent. A **forgóeszközök** értéke 101.139 eFt-al, 13,7 %-al csökkent az előző évben kimutatott forgóeszköz állomány viszonyában. Ezen belül a készletállomány 186.373 eFt-al, 42,0 %-al csökkent. A készleteken belül az anyagkészlet jelentős, 121.556 eFt értékű 72,9% mértékű csökkenést mutat az előző év viszonyában, a 2005 évben vásárolt termények (kukorica) év végi készlet értékének köszönhetően, mely termények értékesítése 2006 év január hónapban történt az MVH felé. A befejezetlen termelés és félkész termékek értéke 60.121 eFt értékű, 88,2 %-os növekedése a részvénytársaságba 2006. február 28. nappal beolvadó Új Hajnal Mg. Kft. 900 ha területre vonatkozó év végi mezei leltár értéknek, valamint a vetésszerkezetben megjelenő, 320 ha

repece, mezei leltár értékének köszönhető. A mezei leltár átlagos értéke 2006 évben 36 eFt/ha. A növendék és hízó állatok kivezetése megtörtént, így 2006 év végén ezen a soron már nem szerepel érték. A késztermékek 107.518 eFt értékű, 56,4 %-os csökkenése, a 2005 évben megtermelt termények (kukorica) 2005 év végén készleten lévő, 2006 évben történő értékesítésének köszönhető. Az áruk értéke nem jelentős 680 eFt. A követelések értéke 33.728 eFt értékű növekedést mutat, előző év viszonyában 12,1 %-os növekedés. A követeléseken belül a vevő állomány változása 47,7 %-os csökkenés 76.461 eFt mértékben. Az egyéb követelések állománya előző év viszonyában 110.189 eFt értékű, 82,6 % mértékű növekedése a 2005 évi, 2006 évben előírásra és folyósításra került területalapú támogatás előírásának megfelelő mértékű növekedést tükrözi. Az értékpapírok 33.000 eFt értéke a visszavásárolt saját részvények visszavásárlási értékét mutatja. Közgyűlési határozat alapján a visszavásárolt részvények 2007 évben cégbírósági határozat alapján bevonásra kerültek. A pénzeszközök 18.506 eFt értékben, 131,4 %-al növekedtek. A részvénytársaság pénzforgalma 2006 évben kedvezően alakult, mely változás az év végi pénzállomány alakulásából is kimutatható. Az **aktív időbeli elhatárolások** volumene az összes eszközértéken belül nem jelentős (0,51 %). *(6. Kiegészítő melléklet 2006.)

Források változása 2005/2006-es évben:

Az összes forrás megoszlása: 2. táblázat

Megnevezés	2005 év		2006 év		2006/2005
	eFt	%	eFt	%	%
D/ Saját tőke	427 609	38,2	532 621	55,2	124,6
E/ Céltartalékok	0	0,0	0	0,0	0,0
F/ Kötelezettségek	686 499	61,3	428 020	44,3	62,3
G/ Passzív időbeli elhatárol.	4 944	0,4	4 719	0,5	95,4
Ö s s z e s e n:	1 119 052	100,0	965 360	100,0	86,3

A **saját tőke** összege a tárgyévben 105.012 eFt értékben, 24,6 %-al növekedett előző év viszonyában. A növekedés a 2006. február 28.-án, cégbírósági bejegyzés alapján, 500 eFt értékű saját tőke növekedésből, 2006 évi 86.854 eFt mérleg szerinti eredményből, valamint a beolvadásból adódó mérleg szerinti eredmény növekedésből adódik. Céltartalék képzésre 2006 évben nem került sor. A **kötelezettségek** 258.479 eFt, mértékű 37,6 %-os csökkenése jelentősnek mondható. A kötelezettségeken belül a hosszú lejáratú kötelezettségek állományának csökkenése a 2007 évben esedékes, rövid lejáratú hitelek közé történő

átsorolásból adódik. 2006 évben hosszú lejáratú hitel felvételére nem került sor. A rövid lejáratú kötelezettségek csökkenése 180.284 eFt, mely csökkenés hatására a 2006 évi rövid lejáratú kötelezettség 63 %-a az előző évi állománynak. A rövid lejáratú kölcsönök 164.099 eFt értékű, 99,6 %-os csökkenése a kedvezően alakuló pénzforgalomból adódik. Rövid lejáratú hitelállomány növekedés tapasztalható előző év viszonyában 19.567 eFt értékben 33,3% mértékben, mely változás az egy év tőketörlesztésre vonatkozó türelmi idő lejártából adódik. A vevőktől kapott előlegek 23.950 eFt értékű 78,9 %-os csökkenése is jelentős mértékű, kedvező változásnak mondható előző év viszonyában. A szállító állomány 17.703 eFt, 18,2%-os növekedése előző év viszonyában nem jelentős, figyelembe véve, hogy a szerződés alapján konstrukciós (halasztott fizetési határidejű számlák) a beolvadásból adódóan 900 ha terület növekedés mezei leltár finanszírozására igénybevett hitelezést is tartalmazza. Csökkenés tapasztalható az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek állományát illetően is 29.505 eFt, 21,6 % mértékben előző év viszonyában. A **passzív időbeli elhatárolások** volumene az összes forráson belül nem jelentős (0,5 %). *(6. Kiegészítő melléklet 2006.)

Eszközök változása 2006/2007-es évben:

Az Eszközök összesen (mérleg főösszege) a 2006.12.31-i mérleghez viszonyítva 139.655 eFt-al, 14,5 %-kal növekedett.

Az összes eszköz megoszlása: 3. táblázat

Magnevezés	2006 év		2007 év		2007/2006
	eFt	%	eFt	%	%
A/ Befektetett eszközök	324 357	33,6	403 936	36,55	124,53
B/ Forgóeszközök	636 077	65,89	672 958	60,90	105,80
C/ Aktív időbeli elhatárolások	4 926	0,51	28 121	2,55	570,09
Ö s s z e s e n:	965 360	100	1 105 015	100	114,47

A **befektetett eszközök** állománya 24,53 %-kal növekedett az induló értékhez viszonyítva. A befektetett eszközök állományán belül az immateriális javak növekedtek. A **forgóeszközök** értéke 36.881 eFt-al, 5,8 %-al nőtt az előző évben kimutatott forgóeszköz állomány viszonyában. Ezen belül a készletállomány 108.104 eFt-al, 42,0 %-al nőtt. A készleteken belül az anyagkészlet jelentős, 53.625 eFt értékű 119 % mértékű növekedést

mutat az előző év viszonyában, mivel 2007 év végén jelentősebb volt a műtrágyakészlet és a vásárolt termények állománya. A befejezetlen termelés és félkész termékek értéke 35.572 eFt értékű, 27,7 %-os növekedését a felhasznált műtrágya árának emelkedése okozta. A késztermékek 18.288 eFt értékű, 22 %-os növekedését a magasabb hozamérték, valamint az eredményezte, hogy a késztermékek egy részét a 2008-as évben sikerült értékesíteni. Az áruk értéke nem jelentős 680 eFt. A követelések értéke 77.174 eFt értékű csökkenést mutat, előző év viszonyában 24,7 %. A követeléseken belül a vevő állomány változása 29,5 %-os csökkenés 20.584 eFt mértékben. Az egyéb követelések állománya előző év viszonyában 56.590 eFt értékű, 23,2 % mértékű csökkenést mutat. Az értékpapírok 33.000 eFt értéke a 2007-es évre 0-ra csökkent, közgyűlési határozat alapján a visszavásárolt részvények 2007 évben cégbírósági határozat alapján bevonásra kerültek. A pénzeszközök 38.951 eFt értékben, 119,5 %-al növekedtek. A részvénytársaság pénzforgalma 2007 évben kedvezően alakult, mely változás az év végi pénzállomány alakulásából is kimutatható. Az **aktív időbeli elhatárolások** volumene 2007-ben több mint ötszöröse (570,9 %-a) a 2006 évi állománynak. Ennek oka, hogy az állami támogatások (AKG támogatás, Területalapú támogatás) a mérlegkészítés időpontjáig még nem kerültek kifizetésre, de mivel az adott évet érintették, ezért az aktív időbeli elhatárolások között kerültek elszámolásra az egyéb bevételekkel szemben. *(7. Kiegészítő melléklet 2007.)

Források változása 2006/2007-os évben:

Az összes forrás megoszlása: 4. táblázat

Megnevezés	2006 év		2007 év		2007/2006
	eFt	%	eFt	%	%
D/ Saját tőke	532 621	55,2	630 826	55,2	118,4
E/ Céltartalékok	0	0,0	0	0,0	0,0
F/ Kötelezettségek	428 020	44,3	469 423	44,3	109,67
G/ Passzív időbeli elhatárol.	4 719	0,5	4 766	0,5	101
Ö s s z e s e n:	965 360	100,0	1 105 015	100,0	86,3

A **saját tőke** összege a tárgyévben 98.205 eFt értékben, 18,4 %-al növekedett előző év viszonyában. A társaság jegyzett tőkéje, cégbírósági bejegyzés alapján, 2007. március 21-én 20.000 eFt értékű csökkenéssel 213.500 eFt értékre, valamint 2007. július 27-én 13.500

eFt értékű csökkenéssel a mérlegben feltüntetett 200.000 eFt értékre csökkent. A tőketartalék 25.211 eFt értékű növekedéssel 88.183 eFt értékről 113.394 eFt értékre növekedett. A növekedés mértéke 28,5 %, mely növekedés egy gép beruházáshoz kapcsolódó vissza nem térítendő támogatás értéke. A mérleg szerinti eredmény 106.494 eFt értékben növeli a saját tőke értékét. Céltartalék képzésre 2007 évben nem került sor. A **kötelezettségek** között előző év viszonyában 41.403 eFt értékű növekedést tapasztalhatunk. A hosszú lejáratú kötelezettségek értékét a tárgy évben beruházáshoz kapcsolódó 60.000 eFt hitel felvételével növeli és csökkenti a következő évben esedékes törlesztés értéke. A rövid lejáratú kötelezettségeket a Szigetvári Takarékszövetkezetenél igényelt 200.000 eFt rulírozó hitel keretből fennálló 132.000 eFt mértékű hitel növeli. A **passzív időbeli elhatárolások** volumene az összes forráson belül nem jelentős (0,5 %).

*(7. Kiegészítő melléklet 2007.)

Eszközök változása 2007/2008-os évben:

Az Eszközök összesen (mérleg főösszege) a 2007.12.31-i mérleghez viszonyítva 164.365 eFt-al, 14,9 %-kal növekedett.

Az összes eszköz megoszlása: 5.táblázat

Megnevezés	2007 év		2008 év		2007/2008
	eFt	%	eFt	%	%
A/ Befektetett eszközök	403 936	36,6	467 514	36,8	115,7
B/ Forgóeszközök	672 958	60,9	654 051	51,5	97,2
C/ Aktív időbeli elhatárolások	28 121	2,5	147 815	11,6	525,6
Ö s s z e s e n:	1 105 015	100,00	1 269 380	100,00	114,9

A **befektetett eszközök** állománya 15,7 %-kal növekedett az induló értékhez viszonyítva. A befektetett eszközök állományán belül az ingatlanok, a műszaki berendezések és az egyéb berendezések értéke növekedett jelentős mértékben az előző évhez képest. A **forgóeszközök** értéke 18.907 eFt-tal 2,8 %-al csökkent az előző évben kimutatott forgóeszköz állomány viszonyában. Ezen belül a készletállomány 187.902 eFt-al, 51,5 %-kal nőtt. A készleteken belül az anyagkészlet értékének emelkedése 41.963 eFt, ez 42,5 %-

os növekedésnek felel meg év viszonyában. Ennek oka elsősorban a készleten lévő műtrágya mennyiség magas értéke, melynek beszerzési ára 2007. évhez viszonyítva jelentősen (közel 50 %-kal) emelkedett, valamint, hogy a termelőktől 2008. év őszen-telén megvásárolt kukoricatermés még készleten szerepel, értékesítése a mérleg fordulónapig még nem történt meg. A befejezetlen termelés és félkész termékek értékének 61.912 eFt értékű, 37,8 %-os növekedése egyrészt a következő évi növények alá kijuttatott, már szintén az áremelkedések hatására jelentősebb műtrágya költség, valamint a mezőgazdasági elszámoló árak emelésének hatását mutatja. A mezei leltár átlagos értéke 2008 évben 58 eFt/ha. A késztermékek 85.326 eFt értékű, 84,2 %-os növekedése, a 2008 évben megtermelt kukorica, illetve olajipari napraforgó év végén készleten lévő értékének köszönhető. Az áruk 2007. évi 680 eFt-os értéke 2008. évben selejtezésre került. A követelések értéke 149.461 eFt értékű csökkenést mutat, ez az előző év viszonyában 63,3 %-os visszaesésnek felel meg. A követeléseken belül a vevő állomány változása 12,3 %-os növekedés 6.059 eFt értékben. Az egyéb követelések állománya előző év viszonyában 155.520 eFt értékű, 83,2 % mértékű csökkenése a 2007 évben előírt, 2008 évben folyósításra került támogatást tükrözi. A pénzeszközök 57.348 eFt értékben, 80,2 %-kal csökkentek. A részvénytársaság pénzforgalma 2008 évben kedvezően alakult. Az **aktív időbeli elhatárolások** volumene az összes eszközértéken belül 11,6 %. Ez jellemzően a bevételek aktív időbeli elhatárolásán belül a 2008. évet érintő, de 2009. évben folyósított költségvetési és Európai Unió támogatások hatását mutatja. *(8. Kiegészítő melléklet 2008.)

Források változása 2007/2008-os évben:

Az összes forrás megoszlása: 6.táblázat

Megnevezés	2007 év		2008 év		2007/2008
	eFt	%	eFt	%	%
D/ Saját tőke	630 826	57,1	748 280	58,9	118,6
E/ Céltartalékok	0	0,0	0	0,0	0,0
F/ Kötelezettségek	469 423	42,5	519 158	40,9	110,6
G/ Passzív időbeli elhatárol.	4 766	0,4	1 942	0,2	40,7
Ö s s z e s e n :	1 105 015	100,0	1 269 380	100,0	114,9

A **saját tőke** összege a tárgyévben 117.454 eFt értékben, 19 %-al növekedett előző év viszonyában. A tőketartalék értéke azonos a 2007. évvel, azaz 113.394 eFt. Az

eredménytartalék 106.494 eFt-tal (a 2007. évi mérleg szerinti eredmény értékével), 50,5 %-kal növekedett. A mérleg szerinti eredmény 117.454 eFt értékben növeli a saját tőke értékét. Céltartalék képzésre 2008 évben nem került sor. A **kötelezettségek** között előző év viszonyában 49.735 eFt értékű növekedést tapasztalhatunk. A hosszú lejáratú kötelezettségek értéke a tárgy évben 7.693 eFt-tal, 8,0 %-kal nőtt az előző évhez képest. A rövid lejáratú kötelezettségek 42.042 eFt-tal, 11,0 %-kal nőttek 2007-hez képest. A **passzív időbeli elhatárolások** volumene az összes forráson belül nem jelentős (0,2 %). *(8. Kiegészítő melléklet 2008.)

Eszközök változása 2008/2009-os évben:

Az Eszközök összesen (mérleg főösszege) a 2008.12.31-i mérleghez viszonyítva 239.320 eFt-tal, 18,9 %-kal növekedett.

Az összes eszköz megoszlása: 7.táblázat

Megnevezés	2008 év		2009 év		2008/2009
	eFt	%	eFt	%	%
A/ Befektetett eszközök	467 514	36,8	612 377	40,6	131,0
B/ Forgóeszközök	654 051	51,5	799 304	53,0	122,2
C/ Aktív időbeli elhatárolások	147 815	11,6	97 019	6,4	65,6
Ö s s z e s e n:	1 269 380	100,00	1 508 700	100,00	118,9

A **befektetett eszközök** állománya 31 %-kal növekedett az induló értékhez viszonyítva. A befektetett eszközök állományán belül az ingatlanok, a műszaki berendezések és az egyéb berendezések értéke növekedett jelentős mértékben az előző évhez képest. A **forgóeszközök** értéke 145.253 eFt-tal, 22,2 %-kal nőtt az előző évben kimutatott forgóeszköz állomány viszonyában. Ezen belül a készletállomány 131.127 eFt-al, 23,7 %-kal csökkent. A készleteken belül az anyagkészlet értéke 49.613 eFt-tal, 35,27 %-kal csökkent az előző évhez viszonyítva. Ennek oka, hogy a 2008. évi záró állományhoz képest jóval alacsonyabb a készleten lévő növénytermesztési anyagok (műtrágya, növényvédőszer, vetőmag, gázolaj), valamint a termelőktől felvásárolt termények mennyisége, értéke. A befejezetlen termelés és félkész termékek értékének 52.876 eFt értékű, 23,4 %-os növekedése a következő évi növények alá kijuttatott, jelentősebb műtrágya költség hatását mutatja. A mezei leltár átlagos értéke 2009 évben 91 eFt/ha. A

késztermékek 134.390 eFt értékű, 72 %-os csökkenését a 2009. évben termelt, valamint a 2008. évről zárókészletként áthozott termények értékesítése eredményezte. A követelések értéke 230.312 eFt értékű növekedést mutat, ez az előző év viszonyában 265,45 %-os jelentős emelkedést jelent. A követeléseken belül a vevő állomány változása 326 %-os növekedés 180.505 eFt értékben. Ennek oka, hogy a 2009. évi termelésű, értékesítésre került termények egy részének fizetési határideje áthúzódik 2010-re. Az egyéb követelések állománya előző év viszonyában 49.807 eFt értékű, 159 % mértékű növekedése az adott kölcsönök állományának emelkedéséből ered. A pénzeszközök 46.068 eFt értékben, 325 %-kal nőttek. Az **aktív időbeli elhatárolások** volumene az összes eszközértéken belül 6,4 %. Ez jellemzően a bevételek aktív időbeli elhatárolásán belül a 2009. évet érintő, de 2010. évben folyósított költségvetési és Európai Unió támogatások hatását mutatja. *(2. Kiegészítő melléklet 2009.)

Források változása 2008/2009-os évben:

Az összes forrás megoszlása: 8.táblázat

Megnevezés	2008 év		2009 év		2008/2009
	eFt	%	eFt	%	%
D/ Saját tőke	748 280	58,9	793 427	52,6	106,0
E/ Céltartalékok	0	0,0	0	0,0	0,0
F/ Kötelezettségek	519 158	40,9	713 963	47,3	137,5
G/ Passzív időbeli elhatárol.	1 942	0,2	1 310	0,1	67,5
Ö s s z e s e n:	1 269 380	100,0	1 508 700	100,0	118,9

A **saját tőke** összege a tárgyévben 45.147 eFt értékben, 6 %-al növekedett előző év viszonyában. A tőketartalék értéke azonos a 2008. évvel, azaz 88.183 eFt. Az eredménytartalék 196.722 eFt-tal, 83%-kal növekedett, melynek összetevői a 2008. évi mérleg szerinti eredmény, illetve a fejlesztési tartalék feloldása 79.105 eFt értékben. A mérleg szerinti eredmény 11.656 eFt értékben növeli a saját tőke értékét. Céltartalék képzésre 2009 évben nem került sor. A **kötelezettségek** között előző évhez képest 194.805 eFt értékű növekedést tapasztalhatunk. A hosszú lejáratú kötelezettségek értéke a tárgy évben 119.222 eFt-tal, 114 %-kal nőtt az előző évhez képest. Ezt befolyásoló tényező a 2009. évi őszi munkák finanszírozásához szükséges forgóeszköz hitel felvétele. A rövid lejáratú kötelezettségek 75.583 eFt-tal, 18,0 %-kal nőttek 2008-hoz képest. A **passzív**

időbeli elhatárolások volumene az összes forráson belül nem jelentős (0,1 %). *(2. Kiegészítő melléklet 2009.)

Eszközök változása 2005-ről 2009-es évre:

Összes eszköz megoszlása: 9. táblázat

Megnevezés	2005 év		2009 év		2005/2009
	eFt	%	eFt	%	%
A/ Befektetett eszközök	360 392	32,2	612 377	40,6	169,9
B/ Forgóeszközök	737 216	65,9	799 304	53,0	108,4
C/ Aktív időbeli elhatárolások	21 444	1,9	97 019	6,4	452,4
Ö s s z e s e n:	1 119 052	100,0	1 508 700	100,00	134,8

Az eszközök főösszege 34,8% gyarapodást mutat az 5 év alatt. A befektetett eszközök 69,9%-kal, a forgó eszközök 8,4%-kal és az aktív időbeli elhatárolások pedig 452,4%-kal növekedtek.

Források változása 2005-ös évről 2009-es évre:

Összes forrás megoszlása: 10.táblázat

Megnevezés	2005 év		2009 év		2005/2009
	eFt	%	eFt	%	%
D/ Saját tőke	427 609	38,2	793 427	52,6	185,5
E/ Céltartalékok	0	0,0	0	0,0	0,0
F/ Kötelezettségek	686 499	61,3	713 963	47,3	104
G/ Passzív időbeli elhatárol.	4 944	0,4	1 310	0,1	26,4
Ö s s z e s e n:	1 119 052	100,0	1 508 700	100,0	134,8

A források főösszege 34,8%-os gyarapodást mutat az 5 év alatt. Saját tőke 85,5%-kal, a kötelezettségek 4%-kal növekedtek és a passzív időbeli elhatárolások 73,6%-kal csökkentek.

3.3. A vagyoni helyzet elemzése

„A társaság vagyona az általa birtokolt anyagi javak és a velük kapcsolatos jogok összessége. A vállalkozás konkrét megjelenési formái az eszközök. A társaság tevékenységének eredményességére vagyonának terjedelme és annak növekedése utal.”

*(5. Dóczi Diána 25. oldal)

A mutatószámok alakulása: 11. Táblázat

Mutatószámok	2005	2006	2007	2008	2009
Tőkeerősség (%)	38,2	55,1	57	58,9	52,5
Kötelezettségek részaránya (%)	61,3	44,3	42,4	40,8	47,3
Befektetett eszközök fedezete I. (%)	119	164	156	160	130
Saját tőke növekedésének mértéke (%)	3,4	37,1	53,2	58,7	5,8

A táblázat a Zrt. adatai alapján a szerző saját forrása

Tőkeerősség:

A saját tőke a vállalkozó vagyonának saját forrása, amelyet az alapítók bocsátottak a vállalkozás rendelkezésére. A saját tőke és a mérleg főösszeg aránya adja meg. Fontos mutató mert a saját tőke nagysága befolyásolja a vállalkozás jövedelmezőségének megítélését, másrészt jelzi a vállalkozás hitelképességét, harmadrészt pedig jelzi a vállalkozás kötelezettségeinek biztosítékát.

Mivel kötelezettségek szinte minden vállalkozásban vannak, így 100 %-os vagy ahhoz közeli érték nehezen érhető el. Tőkeerősség 30% alá csökkenése idézhet kritikus helyzetet elő. A Febagro Zrt.-nél megállapítható 30 % feletti érték minden vizsgált évben. A mutató minden évben javulást mutat csak az utolsó évben tapasztalhatunk visszaesést. Ez annak a következménye, hogy a kötelezettségek nagyobb mértékben nőttek(37,5%-kal), amely nagy részben a forgóeszköz vásárlás utáni hitelfelvételből és a magas műtrágyaárból tevődik össze. A saját tőke értéke pedig csak kis mértékben nőtt az alacsony mérleg szerinti eredmény miatt(6%-kal). (3. számú melléklet 1.a)

Kötelezettségek részaránya:

Három részre bonthatóak a kötelezettségek: hátrasorolt, hosszú lejáratú és rövid lejáratú kötelezettségekre. A kötelezettségek az idegen forrást jelentik, amelynek fedezetéül az eszközök szolgálnak. A Febagro Zrt. rövid és hosszú lejáratú kötelezettséggel rendelkezik. Az első évben elég magas arány figyelhető meg 61,3%, ami nagyon közel áll a kritikusnak mondható 70%-os szinthez.. Ez legfőképpen a sok beruházási és fejlesztési hitelnek és a rövidlejáratú kölcsönnek köszönhető.

Kötelezettségek állományváltozása: 12. a táblázat

	2005	2006	2007	2008	2009	06/05	07/06	08/07	09/08
	eFt	eFt	eFt	eFt	eFt	%	%	%	%
Hosszú lej. köt	198 732	120 537	96 557	104 250	223 472	60,,65	80,01	107,9	214,3
Rövid lej.köt	487 767	307 483	372 866	414 908	490 491	63,03	121,2	111,2	118,2
Köt. összesen	686 499	428 020	469 423	519 158	713 963	62,34	109,6	110,5	137,5

A kötelezettségek részarányának növekedése megfelelő jövedelmezőségű szint esetén nem tekinthető negatív eseménynek. 2005-ös év után egyre kisebb értéket kaptam majd 2009-es évben megint emelkedést figyelhetünk meg. Ennek oka, hogy az egyéb hosszú lejáratú hitelek mértéke megnövekszik 2005-ről (1625 eFt) 2009-re (223 472 eFt), azaz 137,5-szörösére nő. A növekedés annak is betudható, hogy a vállalkozás átvezette a beruházási és fejlesztési hiteleket az egyéb hosszú lejáratú sorba.

A rövid távú kötelezettségek emelkedésének a szállítóállomány és a rövid lejáratú hitelek növekedésének tudható be legfőképpen.

(3. számú melléklet 1.b)

Befektetett eszközök fedezete:

Azt mutatja meg, hogy a saját forrás milyen fedezetet biztosít a befektetett eszközökre. Ezzel a mutatóval a befektetett eszközök és a saját tőke összhangját vizsgáljuk. A vállalat szempontjából az a legjobb, ha minél nagyobb ez az érték, így a vállalkozás saját forrásaiból tudja finanszírozni a befektetett eszközeit vagy nagyon kis mennyiségű idegen tőkére van szükség. A 100 % körüli és feletti mutató érték az elfogadott.

Az összes vizsgált évben 100 fölötti értéket vett fel a mutató, ami annak köszönhető, hogy a saját tőke erősödött nagyobb mértékben, mint a befektetett eszközöké. A növekedés nagy részét az eredménytartalék növekedése idézte elő. 2005-ös évről(88 678 eFt) a 2009-es(435 049e Ft) évre nőtt, ami 490% növekedéshez vezetett.

(3. számú melléklet 1.c)

Saját tőke növekedésének mértéke:

A mérleg szerinti eredmény és a jegyzet tőke hányadosa adja meg.

Növekedési tendenciát figyelhetünk meg egészen az utolsó évig. A saját termelésű készletek állományváltozásának nagymértékű csökkenése idézett elő, így a mérleg szerinti eredmény csökkenése miatt csökkent a mutató értéke. (3. számú melléklet 1.d)

A következő 6 mutatószám a vagyonstruktúra összetételét mutatja meg, mivel az egyes eszköz fajtákat viszonyítja az összes eszköz értékéhez. A vagyonstruktúra optimális összetételére nincs általánosan elfogadott mérték, én az előző évek adataihoz fogom hasonlítani.

A mutatószámok alakulása: 13. Táblázat

Mutatószámok	2005	2006	2007	2008	2009
Befektetett eszközök aránya (%)	32	34	37	37	41
Forgó eszközök aránya (%)	66	66	61	52	53
Készletek aránya (%)	39,6	26,6	33	43,5	27,9
Követelések aránya (%)	24,9	32,4	21,3	6	0,21
Pénzeszközök aránya (%)	1,2	3,3	6,4	1,1	3,9

A táblázat a Zrt.. adatai alapján a szerző saját forrása

Befektetett eszközök aránya:

Folyamatosan növekedést figyelhetünk meg. A 30% fölötti érték jónak mondható egy ilyen mezőgazdasági vállalkozás esetében. Befektetett eszközök folyamatos növekedésével a befektetett eszközök arányi is növekszik. 2007-es és 2009-as évben jelentős gépvásárlási beruházások történtek. Gépvásárlási támogatást kihasználva vásárolt a vállalat munka és erőgépeket. 2007-ben 79 000 eFt értékben 2009-ben 129 000 eFt értékben vásárolt gépeket a cég.

(3. számú melléklet 2.e)

Forgó eszközök aránya:

A mutató növekedést mutat a 2007-es évig onnantól pedig csökkenést.

(3. számú melléklet 1.f)

Készletek aránya:

A mutató évről évre máshogy változnak. 2006-os évtől erősödés figyelhető meg egészen a 2009-es évig. A visszaesést nagy mértékben műtrágya felhasználás és az összes termény eladása idézte elő, így lecsökkentek a készletek értéke.

(3. számú melléklet 1.g)

Követelések aránya:

Legnagyobb változást a 2009-es év mutat mert a jelentős terményeladásból származó vevői követelések kiegyenlítése a következő évben történt meg.

(3. számú melléklet 1.h)

Pénzeszközök aránya:

A pénzeszközök folyamatos ingadozása miatt eltérő értékeket kapunk. Legnagyobb különbség a 2007-es és 2008-as év között figyelhetünk meg mert a pénzeszközök összértéke 20%-ra csökkent.

(3. számú melléklet 2.i)

Eszköz-arányos árbevétel:

A mutatószám alakulása: 14. Táblázat

Mutatószámok	2005	2006	2007	2008	2009
Eszközarányos árbevétel (Ft)	62	85	59	57	62

A táblázat a Zrt. adatai alapján a szerző saját forrása

Az eszközfelhasználás hatékonyságát mutatja meg ami azt jelenti, hogy az árbevételhez képest mekkora értékű eszközt használnak fel. (3. számú melléklet 1.j)

100 Ft eszközre 2005-ban 62 Ft, 2006-ban 85 Ft, 2007-ben 59 Ft, 2008-ban 57 Ft, 2009-ben 62 Ft árbevétel jut. A kapott értékek közepesnek mondhatóak egy ilyen mezőgazdasági vállalat esetében.

3.4 A pénzügyi helyzet elemzése

A pénzügyi források a vállalkozás vagyonának eredetét, származását mutatják. A vagyon saját és idegen forrásból eredhet. A két forrás együttesen adja a vállalkozás ösztőkéjét. A forrásokat a mérleg tartalmazza, melynek összértéke meg kell egyezzen az eszközök összesenjével. Tehát a vállalkozás vagyona a mérleg eszköz oldalán, pénzügyi helyzete a forrás oldalán jelenik meg. A pénzügyi helyzet elemzésénél meg kell vizsgálni a vállalkozás eladósodottságát, valamint a likviditását. *(5. Dóczy Diána 29. oldal)

3.4.1. Eladósodottság elemzése:

Pénzügyi helyzet elemzésekor fontos megvizsgálni a vállalt eladósodottságát is. Minél magasabb ez a szám annál rosszabbul hat az idegen tőkéből történő finanszírozás a részvénytársaság pénzügyi biztonságára. Az eladósodás azt jelenti, hogy a vállalkozás eszközeinek mekkora részére nincs saját forrásból fedezet.

A mutatók alakulása: 15. Táblázat

Megnevezés / Év	2005	2006	2007	2008	2009
Eladósodottság mértéke (%)	62	124	134	144	111
Nettó eladósodottsági mutató (%)	95	22	37	58	50
Nettó forgótőke (eFt)	249449	328594	300092	239143	308813

A táblázat a Zrt. adatai alapján a szerző saját forrása

Eladósodottság mértéke:

A mutató megmutatja, hogy az adósságállományt milyen mértékben fedezi a saját tőke.

Hazai viszonylatban 150-180%-nál beszélünk kedvező értékről.

A részvénytársaság sok kötelezettséggel és adóssággal rendelkezik, ezért a saját forrása nem fedezi azokat. Bár történik javulás 2008-as évig de kötelezettségek tovább növekedtek, mind a hosszú és a rövid lejáratú kötelezettségek növekedése idézte elő a csökkenést.. (3. számú melléklet 2.a)

Nettó eladósodottsági mutató:

A kötelezettségekből kivonjuk a követelések értékét és ezt viszonyítjuk a saját tőkéhez, mivel azt feltételezi, hogy a követelések hamarabb beérkeznek a vállalkozás számlájára, mint a tartozások esedékessége. Minél kisebb a mutató értéke annál jobb. Jelen esetben elég magas értékeket láthatunk ami azt jelenti, hogy a vállalatnak nem szabad újabb hiteleket felvenni nehogy túlzott eladósodottsághoz vezessen.

2006-os év kifejezetten jónak mondható ami a kötelezettségek csökkenéséből ered.

(3. számú melléklet 2.b)

Nettó forgótőke:

A forgóeszközök azon összege, amely nem rövid lejáratú kötelezettségekkel van finanszírozva.

Nettó forgótőke = Forgóeszközök – Rövid lejáratú kötelezettségek.

A forgóeszközök állományának meg kell haladnia a rövid lejáratú kötelezettségeket annál jobb minél nagyobb ez a mutató. Az összes vizsgált évben pozitív eredményt kapunk.

A nettó forgótőke értéke évről évre változik. 2008-as évben a legalacsonyabb mert a rövid lejáratú kötelezettségek értéke megnő a Kite Zrt.-től vásárolt műtrágya miatt.

(3. számú melléklet 2.c)

3.4.2 A likviditás elemzése:

A likviditás statikus jellemző. Egy vállalkozás adott időpillanatban fennálló fizetőképességét jelenti. Arra a kérdésre keressük a választ, hogy a vállalkozás a lekötött eszközeiben rejlő pénzét milyen gyorsasággal képes átváltoztatni szabadon felhasználható pénzzé. A kötelezettségeit mikor, milyen ütemezésben képes kiegyenlíteni.

Két fajta mutatókkal jellemezhető a vállalat fizetőképessége. Relatív mutatók forgóeszközök és a rövid lejáratú kötelezettségek arányát mutatja meg. „Az abszolút likviditás fokozatonként fejezi ki az esedékes kötelezettségek és azok teljesítéséhez rendelkezésre álló pénzeszközök arányát.” *(5. Dóczy Diána 31. oldal)

3.4.2.1 Relatív likviditás:

Febagro Zrt. likviditási fokozatai:

A mutatók alakulása: 161. Táblázat

Megnevezés / Év	2005	2006	2007	2008	2009
Likviditás I. foka (%)	3	11	19	3	12
Likviditás II. foka (%)	60	113	83	24	77
Likviditás III. foka (%)	151	207	180	158	163

A táblázat a Zrt. adatai alapján a szerző saját forrása

Likviditás I. foka :

Ezzel a mutatóval a részvénytársaság fizetőképessége vizsgálható meg. A pénzeszközök és a rövid lejáratú kötelezettségek hányadosát mutatja meg. Az eredmény azt fejezi ki, hogy az esedékes rövid lejáratú kötelezettségek teljesítéséhez szükséges eszközigényt mennyiben fedezik a rendelkezésre álló pénzeszközök. Minimális elvárás a 20 % lenne.

Az értékek elég alacsonynak mondható ami a kevés pénzeszköznek tudható be.

(3. számú melléklet 2.d)

Likviditás II. foka :

Gyorsráta néven ismeretes, amely megmutatja likvid forgóeszközök mennyiben nyújtanak fedezetet a rövidlejáratú kötelezettségekre. Annyiban különbözik az I. foktól, hogy az értékpapírokat és a követeléseket is beleveszi a likvid források finanszírozásába. II. fok tekintetében csak a 2006-os évben ítéltető jónak a Zrt. pénzügyi stabilitása, ugyanis az eredmény eléri a 100 %-os értéket.

(3. számú melléklet 2.e)

Likviditás III. foka :

Ez egy olyan fizetőképesség, amely biztosítja a kötelezettségek időben való teljesítését. Magyarországon 170-180% körüli érték az elfogadott. A Zrt. 2006-ban érte el a legjobb eredményt ami azt jelenti, hogy a forgóeszközök felét rövid lejáratú kötelezettséggel finanszíroznak Külföldi országban ez az érték 200% körül elfogadott amit a részvénytársaság csak az egyik évben tudott elérni. A cégnek törekednie kell a mutató javítására, hogy előnyösebb legyen a fizetőképessége.

(3. számú melléklet 2.f)

3.4.2.2 Abszolút likviditás:

„A hitelező biztos szeretne lenni az ügyfele fizetőképességében, éppen ezért nem elégszik meg a relatív likviditási mutatókkal. A bank tudni szeretné, hogy milyen az adott vállalat valós pénzügyi helyzete és ebbe beletartozik pl: a követelések, kötelezettségek időbeli esedékessége. Erre ad választ az abszolút likviditási vizsgálat, mely likviditási fokozatonként sorolja és összeveti az eszközöket a kötelezettségekkel.” *(5. Dóczi Diána 33. oldal)

Hitelfedezettségi mutató:

A mutató alakulása: 17. Táblázat

Megnevezés / Év	2005	2006	2007	2008	2009
Hitelfedezettségi mutató	57	102	63	21	65

A táblázat a Zrt. adatai alapján a szerző saját forrása

A mutatóban azt vizsgáljuk, hogy a követelések mennyiben fedezik a kötelezettségeket. A 100 % vagy feletti érték mondható elfogadhatónak, azonban a Zft. értékei ettől a 2006-os év kivételével elmaradtak.

(3. számú melléklet 2.g)

Átfutási idő mutatók:

Azt mutatja meg, hogy az egyes vagyontárgyak a felhasználásig vagy értékesítésig mennyi időt tölt a gazdasági folyamatban. A vevők átfutási idejével érdemes összevetni, amely segít valós képet adni a vállalkozás fizetőképességéről. Jónak az nevezhető, ha a szállítói futamidő meghaladja a vevők futamidejét, így feltételezhető, hogy a követelésekből finanszírozni tudja a cég a tartozásait.

A mutatók alakulása: 18. Táblázat

Megnevezés / Év	2005	2006	2007	2008	2009
Vevők átfutási ideje	-	56,5	26,2	26,3	56
Átlagos szállítói futamidő	-	53	41,7	37,5	75,5
Vevők és szállítók aránya	1,5	0,6	0,88	0,52	0,88

A táblázat a Zrt. adatai alapján a szerző saját forrása

Vevők átfutási ideje:

Megmutatja, hogy az átlagos vevőállomány hány napi értékesítési árbevételnek felel meg. Fizetőképességről ad felvilágosítást, amelyet bármely cég nehezen tud befolyásolni. Első

évi mutató adatát hiányzó adat miatt nem tudtam számolni. 2006-ot követő két évben nagymértékű csökkenést figyelhetünk meg, amelyet a folyamatos vevők csökkenés és az anyagjellegű ráfordítások növekedése okozott. 2009-re a vevők átfutási ideje ugyan romlott, de ez nem feltétlenül jelent gondot, hiszen a termény-, szolgáltatás értékesítések ellenértékének kiegyenlítése a következő évben, javarészt kompenzációval megtörtént.

(3.számú melléklet 2.h)

Átlagos szállítói futamidő:

„A szállítónak történő tartozások nagyságrendjét jelzi napokban”

Először csökkenés történt majd az utolsó vizsgált évben erősödés mutat a mutató. 2006-ról 2009-re a szállítók futamideje 22,5 napos növekedést mutat.

Az alapprobléma a vevői futamidő nagy értékében keresendő, de ez nem jelenthet problémát, mert a szállító állomány jelentős része halasztott fizetésű.

(3. számú melléklet 2.i)

Vevők és szállítók aránya:

A 2005-ös év kivételével minden évben egynél kisebb a mutató értéke, amely azt jelenti, hogy a vevőállományt a szállítóállomány finanszírozza. 2006-os és 2007-es évben nagyon alacsony a mutató értéke és ez a nem egyenlített szállítói állomány magas mértékére utal, ami fizetési gondot jelezhet, vagy halasztott fizetési határidejű állományt.

(3. számú melléklet 2. j)

3.4.3 A pénzügyi helyzetet vizsgáló egyéb mutatók:

A mutatók alakulása: 19. Táblázat

Megnevezés / Év	2005	2006	2007	2008	2009
Tárgyi eszközök aránya (%)	30	30	33,2	34	34,7

A táblázat a Zrt. adatai alapján a szerző saját forrása

Tárgyi eszközök aránya:

A tárgyi eszközöket hasonlítjuk az összes eszközhöz. Minél magasabb az értéket annál jobb. A magas érték biztosítja a vállalkozás versenyképességét a piacon. A mutató értéke évről évre növekszik és ez folyamatos gyarapodást jelent. Főként a gépvásárlási beruházásoknak köszönhető.

(3. számú melléklet 2.k)

3.5 A jövedelmi helyzet elemzése

A vállalkozás működésének eredményességét fejezi ki ez a mutató. Minél nagyobb nyereség elérésének legfőbb célja a vagyon gyarapítása. A jövedelmi helyzet alakulását az eredménykimutatás segítségével számolható ki. Az eredménykimutatás kategóriáit viszonyítjuk a mérleg vagy eredménykimutatás más adataihoz. Ezek a mutatók a jövedelemnek valamilyen vetítési alaphoz viszonyított, százalékban kifejezett arányát mutatják meg.

Az eredménykategóriák lehetnek:

- Üzemi , üzleti tevékenység eredménye
- Szokásos vállalkozási eredmény
- Adózás előtti eredmény
- Adózott eredmény
- Mérleg szerinti eredmény
- Fedezeti összeg

Vetítési alapok lehetnek:

- Értékesítés nettó árbevétele
- Saját tőke
- Befektetett eszközök
- Összes eszköz
- Létszám
- Bér

A mutatók alakulása: 20. Táblázat

Megnevezés / Év	2005	2006	2007	2008	2009
Árbevétel arányos eredmény (%)	15	19	26	27	10
Tőkearányos eredmény (%)	25	29	34	26	12
Eszközarányos eredmény (%)	9	16	20	15	7
Nyereséghányad (%)	5	13	16	20	4

A táblázat a Zrt. adatai alapján a szerző saját forrása

Árbevétel arányos eredmény:

Jövedelmezőség egyik legfontosabb mutatója. Azt mutatja meg, hogy a vállalat az árbevétel minden 100 Ft-jával hány forint eredményt realizál. A Zrt. teljesítette a minden évben elfogadott értéket, ami 10 % körüli. Folyamatosan növekedést figyelhetünk meg a 2009-es évig. A csökkenés fő befolyásoló tényezője a saját termelésű készletek állományváltozásának nagymértékű csökkenése okozta. 2008-ban 190 303 eFt-ról 2009-re -61 974 eFt csökkent.

(3. számú melléklet 3.a)

Tőkearányos eredmény:

A mutató megmutatja, hogy a befektetett tőke mennyi nyereséget produkál. Célszerű a számításnál az adózást megelőző eredménykategóriával számolni. , hogy az eredmény a tőke minél nagyobb legyen. A vizsgált években először növekedést tapasztalunk majd az utolsó két évben csökkenést. 2009-es évben csökkent legnagyobb mértékben a mutató, amely az alacsony üzemi tevékenység eredménye miatt kaptunk. Ez az eredmény a negatívan hat a vállalkozás megítélésével kapcsolatban.

(3. számú melléklet 3.b)

Eszközarányos eredmény:

Megmutatja, hogy a részvénytársaság a lekötött eszközeivel hány százalékos hasznot ér el. Az első három év növekedése kedvező a vállalat számára. Az utolsó két évben az eszközállomány túl nagy értéket mutat az üzemi eredményhez képest. E téren érdemes vizsgálatokat végezni a további években, hogy mennyire térülnek meg a beruházások.(3. számú melléklet 3.c)

A mutatók alakulása: 21. táblázat

Megnevezés	2005	2006	2007	2008	2009
Létszám arányos eredmény eFt	1842,2	3266,3	4309,8	4348,2	2337,3
Bérek arányos eredmény eFt	107,4	216	301,3	263,3	132,3

Létszám arányos eredmény:

Az emberi tőke felhasználásának eredményességét mutatja meg. Egy vállalkozásnál az minősíthető jónak, ha minél nagyobb eredmény jut egy dolgozóra, illetve ha ez az érték évről évre növekedést mutat.

Az eredmény 2006-os évre 177%-ra emelkedik, amelyhez hozzájárul a tenyészállatok felszámolásával járó dolgozó elbocsájtás. Az átlagos állományi létszám 8 fővel csökkent. Az utolsó vizsgált évben a csökkenést az alacsony üzemi tevékenység okozta.

(3. számú melléklet 3.e)

Bérek arányos eredmény:

A mutató annál kedvezőbb minél magasabb értékeket mutat.

Az ingadozást az üzemi tevékenység eredményei okozzák mert a bérek arányos eredménye évről évre nem nagy mértékben változik. 2005-ös leépítései után a munkaerőállomány száma nem sokkal különbözik az előző évekhez képest.

(3. számú melléklet 3.f)

3.6 Az eredmény elemzése

Eredménykimutatás

„A beszámoló részét képező számviteli dokumentum, amely a vállalkozás tárgyévi mérleg szerinti eredményének levezetését tartalmazza ezer forintban, bemutatva az eredményt kialakító tényezőket, azaz

- a bevételeket (eredményt növelő tételek),
valamint
- a költségeket és ráfordításokat (eredményt csökkentő tételek).” *(9. Számviteli adózás 66. oldal)

„Az eredménykimutatás a mérleggel ellentétben dinamikus szemléletű, azaz egy adott időszakra (üzleti évre) vonatkozik.” *(9. Számviteli adózás 66. oldal)

Eredménykategóriák: A tételeket típusuktól függően különböző eredménykategóriákba soroljuk, amelyek növelik vagy csökkentik a mérleg szerinti eredményt.

Összköltség eljárással készülő eredménykimutatás felépítése:

- A. Üzemi (üzleti) eredmény
- B. Pénzügyi műveletek eredménye
- C. Szokásos vállalkozási eredmény (A+B)
- D. Rendkívüli eredmény
- E. Adózás előtti eredmény (C+D)
- F. Adózott eredmény
- G. Mérleg szerinti eredmény

Üzemi tevékenység eredménye:

„Az üzemi (üzleti) eredmény a vállalkozás alaptevékenységéből származó eredményét fejezi ki, ami a profit.” *(9. 67. oldal)

A Febagro Zrt. üzemi eredménye az összes vizsgált évben pozitív. Az első három évben növekedést mutat. 2007-es évre 205%-os gyarapodást figyelhetünk meg. Ezt követő két évben rácsúszott, ugyanis 2008-as évre 9,2%-kal és a 2009-es évre 54,5%-kal csökkent az üzemi tevékenység eredménye a 2007-es évhez képest.

Pénzügyi műveletek eredménye:

„A pénzügyi műveletek bevételeinek és ráfordításainak különbözete különbsége adja meg. A tárgyévben lebonyolított pénzügyi tranzakciókból származó (pl. értékpapírokkal, bankbetétekkel, adott kölcsönökkel kapcsolatos) eredmény.” *(9. 71. oldal)

Az idegen tőke igénybevételének költsége jelenik meg a Zrt-nél e sornál, ugyanis a fizetett kamatok és kamatjellegű ráfordítások jelentik a pénzügyi ráfordításait.

Minden évben negatív értéket figyelhetünk meg a pénzügyi műveletek eredményénél. A Zrt. ilyen jellegű bevételei jóval alacsonyabbak a ráfordításaival szemben. A pénzügyi műveletek ráfordításai sornál a fizetett kamatok és a kamatjellegű ráfordítások jelennek meg, amely az idegen tőke költségét jelenti. A részvénytársaság a vásárlásai egy részét később teljesíti és erre az időre kamatot számolnak fel.

Szokásos vállalkozási eredmény:

Az üzemi tevékenység és a pénzügyi műveletek eredményének összeadásával kapjuk meg. Első három évben fellendülés utolsó két évben visszaesés figyelhető meg.

Rendkívüli eredmény:

„A szokásos üzletmenethez nem tartozó, eseti jellegű események hatásainak egyenlege.” *(9.72 oldal)

Tájékoztatót ad a rendkívüli tételek üzleti év eredményére gyakorolt hatásáról.

Adózás előtti eredmény:

Szokásos vállalkozási eredmény és a rendkívüli eredmény összege adja meg.

Adózott eredmény:

Adózás előtti eredményből levonjuk a fizetendő társasági adó és megkapjuk az adózott eredményt.

Mérleg szerinti eredmény:

„A mérleg szerinti eredmény a szabad eredménytartalékból osztalékra, részesedésre, a kamatozó részvény utáni kamatra igénybevett összeggel módosított adózott eredmény és a jóváhagyott osztalék, részesedés, kamatozó részvény utáni kamat különbözete.” *(10)

Összes vizsgált évben pozitív értéket kapunk. 2005-ös és 2009-es évben nagyon alacsony értéket kaptunk, amely az alacsony üzleti tevékenység és a magas pénzügyi eredmény miatt kaptunk. Az egyébként is alacsony adózott eredményből is kifizetésre kerültek az

osztalékok. 2005-ben 24 000 eFt osztalékot fizettek ki, amely az adózott eredményt 75,2%-kal csökkentette. 2009-ben 30 000 eFt osztalékot fizettek, amely 72,1%-kal csökkentette az adózott eredményt. Az utóbbi év üzemi tevékenységének eredménye a készletek állományváltozása miatt mutat legfőképpen csökkenést. 2008-as évről 2009-es évre 252 277 eFt-tal csökkentek a saját termelésű készletek.

4. Összegzés

A Febagro Zrt. elmúlt öt év gazdálkodásából a következőket tapasztaltam:

Vagyoni helyzet:

A tőkehatékonyság mutatója a 2009-es év kivételével dinamikus növekedést mutat, ami bizakodásra ad okot, remélve, hogy a mutató a továbbiakban hasonló irányban fejlődik. 2005-ben 38,2%, 2009-ben 52,5%-os értéket mutat a mutató, 14,3%-kal erősödött. Következő években tőkehatékonysági mutató növekedést várnak. A kötelezettségek arányát nézve azt tapasztaltam, hogy a Zrt. nagy összegű idegen tőkével rendelkezik. A nagy mértékű idegen tőkét a beruházási hitelek, forgóeszköz hitelek és folyószámlahitelek alkotják. 2006-os évtől javulás következik be amely egészen 2009-es évig tart, amely egy kevés visszaesést mutat. Összességében így is 14%-kal csökkent 2005-ről 2009-re a kötelezettségek aránya.

A befektetett eszközök fedezete az elvárásoknak megfelelő értéket mutat. 100 feletti érték jónak ítélnélhető meg, amit a vállalkozás sikeresen teljesített.

A befektetett eszközök aránya a mutatók alapján jónak ítélnélhető meg egy ilyen mezőgazdasági vállalat esetében.

A forgóeszközök értéke magas, amit nem feltétlen az idézi elő, hogy a készleteit nem bírja értékesíteni, hanem a Zrt. nem szándékozza eladni az alacsony felvásárlási ár miatt.

A követelések magas értékét az adja meg, hogy a mezőgazdaságban a nyújtott szolgáltatás értéke általában az új termésből kerül kifizetésre.

Pénzügyi helyzet elemzése:

Az eladósodottságot nézve a saját tőke kis mértékben fedezi a kötelezettségeit, ráadásul a mutató emelkedése 2009-ig tart és csak az utolsó évben csökken. A részvénytársaságnak fontos lenne ezt a csökkenést tartania. A Zrt. nagy arányú idegen tőkéje miatt az eladósodottságot értékelő mutatók nem mutatnak túl jó eredményeket, de megfigyelhető a javulás is.

A likviditás szempontjából először javulás következett be egészen 2008-ig ahol nagy mértékű hanyatlás láthatunk. A mutatók nagy része 2007-ben közel állt az elérni kívánt értékhez, azonban 2008-ben a minimális érték alá estek. Az utolsó év javulása bizakodásra ad okot, hogy a vállalkozás képes megbirkózni a nehézségeivel.

Az átfutási idő mutatóknál a Zrt-nek törekednie kellene arra, hogy a követeléseit hamarabb be tudja szedni, mint ahogy a tartozásainak kifizetése esedékessé válnak. Azonban nem olyan könnyű ezt megvalósítani mert mezőgazdasági szolgáltatás ellenértékének nagy részét az új év termelésből kompenzálják. Vevők és szállítók átfutási idejét vizsgálva gyengülés látható majd az utolsó évre erős erősödést tapasztalunk ami pozitív megítélést eredményez.

Jövedelmi helyzet:

Minden mutató szempontjából a nagyobb érték a kedvező. Habár a 2009-es évnél jelentősebb összegű csökkenés tapasztalható én úgy vélem ez az mutató javulni fog a következő években.

Az eredmény elemzése:

Az eredménykimutatás alapján mindenképp kedvező, hogy a minden évben pozitív eredményt kaptunk. Nagy mértékű gyarapodás figyelhető meg a 2005-ös és 2008-as év között, majd az anyagjellegű ráfordítások értékének jelentősebb növekedése miatt 2009-re visszaesik a mérleg szerinti eredmény. Az előző évhez képest 90,1%-kal visszaesett ami elég jelentősnek mondható.

5. Irodalomjegyzék

1. <http://www.felsoszentivan.hu/>
2. A Febagro Zrt. 2009 évi Éves beszámolójának kiegészítő melléklete
3. 2000. évi C. törvény a számvitelről 4.§ (1)
4. Sztanó Imre – Vörös Miklós: Számviteli Alapismeretek 2001
5. Dóczy Diána: A Zöldmező Kft. elemzése beszámolók alapján
6. A Febagro Zrt. 2006 évi Éves beszámolójának kiegészítő melléklete
7. A Febagro Zrt. 2007 évi Éves beszámolójának kiegészítő melléklete
8. A Febagro Zrt. 2008 évi Éves beszámolójának kiegészítő melléklete
9. <http://www.bmvk.hu/downloads/spinoff/Szamvitel-adozas.pdf>
10. 2000. Évi C. törvény a számvitelről 87.§ (4)

KÖSZÖNETNYÍLVÁNÍTÁS

Ezúton szeretném megköszönni konzulensemnek Dr. Bács Zoltánnak, külső konzulensemnek Dr. Francsovics Istvánnak és Gömöri Ildikó könyvelőnek, hogy útmutatásaikkal és tanácsaikkal elősegítették dolgozatom elkészítését.

6. Mellékletek:

1. számú: mérleg
2. számú: eredménykimutatás
3. számú: képletek a mutatók számításához

1.számú: Mérleg „A” változat

Sorszám	A tétel megnevezése	2005	2006	2007	2008	2009
01.	A. Befektetett eszközök (02.+10.+18.sor)	360 392	324 357	403 936	467 514	612 377
02.	I.IMMATERIÁLIS JAVAK (03.-09. sorok)	85	1 848	2 341	1 388	3 515
03.	Alapítás - átszervezés aktivált értéke					
04.	Kísérleti fejlesztés aktivált értéke					
05.	Vagyoni értékű jogok					
06.	Szellemi termékek	85	1 848	2 341	1 388	3 515
07.	Üzleti vagy cégérték					
08.	Immateriális javakra adott előlegek					
09.	Immateriális javak értékhelyesbítése					
10.	II. TÁRGYI ESZKÖZÖK (11.-17. sorok)	338 951	297 462	367 948	432 260	523 596
11.	Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	84 612	93 721	106 071	134 336	129 144
12.	Műszaki berendezések, gépek járművek	201 845	139 040	208 188	240 565	339 515
13.	Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	6 255	7 651	6 857	12 972	10 492
14.	Tenyészállatok					
15.	Beruházások, felújítások	46 239	45 833	45 786	43 387	43 445
16.	Beruházásokra adott előlegek		11 217	1 046	1 000	1 000
17.	Tárgyi eszközök értékhelyesbítése					
18.	III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK (19.- 25. sorok)	21 356	25 047	33 647	33 866	85 266
19.	Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban					
20.	Tartósan adott kölcsön kapcsolt vállalkozásban					
21.	Egyéb tartós részesedés	21 356	25 047	33 647	33 866	85 266
22.	Tartósan adott kölcsön egyéb részesedési viszonyban álló vállalkozásban					
23.	Egyéb tartósan adott kölcsön					
24.	Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapír					
25.	Befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesbítése					
26.	B. Forgóeszközök (27.+ 34.+40.+45. sorok)	737 216	636 077	672 958	654 051	799 304
27.	I. KÉSZLETEK (28.- 33. sorok)	443 462	257 089	365 193	553 095	421 968
28.	Anyagok	166 644	45 088	98 713	140 676	91 063
29.	Befejezetlen termelés és félkésztermék	68 180	128 301	163 873	225 785	278 661
30.	Növendék-, hízó- és egyéb állatok	18 100				
31.	Késztermékek	190 538	83 020	101 308	186 634	52 244
32.	Áruk		680	680		
33.	Készletekre adott előlegek			619		
34.	II. KÖVETELÉSEK (35.- 39. sorok)	279 669	313 397	236 233	86 762	317 074
35.	Követelések áruszállításból és szolgáltatásból	146 351	69 890	49 306	55 365	235 870
36.	Követelések kapcsolt vállalkozással szemben					
37.	Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozásban					
38.	Váltókövetelések					
39.	Egyéb követelések	133 318	243 507	186 917	31 397	81 204
40.	III. ÉRTÉKPAPÍROK (41.- 44. sorok)		33 000			
41.	Részesedés kapcsolt vállalkozásban					
42.	Egyéb részesedés					
43.	Saját részvények, üzletrészek		33 000			
44.	Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok					
45.	IV: PÉNZESZKÖZÖK (46.- 47. sorok)	14 085	32 591	71 542	14 194	60 262
46.	Pénztár, csekkek	2 477	7 674	4 861	947	1 277
47.	Bankbetétek	11 608	24 917	66 681	13 247	58 985
48.	C. Aktív időbeli elhatárolások (49.-51.sorok)	21 444	4926	28 121	147 815	97 019
49.	Bevételek aktív időbeli elhatárolása	18 950	2 915	24 470	146 698	96 683
50.	Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	2494	2 011	3 651	1 117	336
51.	Halasztott ráfordítások					
52.	ESZKÖZÖK ÖSSZESEN (01.+ 26.+ 48. sor)	1 119 052	965 360	1 105 015	1 269 380	1 508 700

Mérleg „A” változat

Források (Passzívák)

adatok eFt-ban

Sor-szám	A tétel megnevezése	2005	2006	2007	2008	2009
53.	D. Saját tőke (54.+ 56.+ 57.+ 58.+ 59.+ 60.+ 61.sor)	427 609	532 621	630 826	748 280	793 427
54.	I. JEGYZETT TŐKE	233 000	233 500	200 000	200 000	200 000
55.	54.sorból: visszavásárolt tulajdonosi részesedés névértéken		23 000			
56.	II. JEGYZETT, DE MÉG BE NEM FIZETETT TŐKE (-)					
57.	III. TŐKETARTALÉK	88 183	88 183	113 394	88 183	88 183
58.	IV. EREDMÉNYTARTALÉK	88 678	124 084	210 938	238 327	435 049
59.	V. LEKÖTÖTT TARTALÉK	9 802			104 316	58 539
60.	VI. ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK					
61.	VII. MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY	7 946	86 854	106 494	117 454	11 656
62.	E. Céltartalékok (63.- 65. sorok)					
63.	Céltartalék a várható kötelezettségekre					
64.	Céltartalék a jövőbeni költségekre					
65.	Egyéb céltartalék					
66.	F. Kötelezettségek (67.+ 71.+ 80. sor)	686 499	428 020	469 423	519 158	713 963
67.	I. HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK (68.- 70. sorok)					
68.	Hátrasorolt kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben					
69.	Hátrasorolt kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben					
70.	Hátrasorolt kötelezettségek egyéb gazdálkodóval szemben					
71.	II. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK (72.- 79. sorok)	198 732	120 537	96 557	104 250	223 472
72.	Hosszú lejáratra kapott kölcsönök					
73.	Átváltoztatható kötvények					
74.	Tartozások kötvénykibocsátásból					
75.	Beruházási és fejlesztési hitelek	197 107	119 312	95 327		
76.	Egyéb hosszú lejáratú hitelek	1 625	1 225	1 230	104 250	223 472
77.	Tartós kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben					
78.	Tartós kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben					
79.	Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek					
80.	III: RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK (81. És 83.- 89. Sorok)	487 767	307 483	372 866	414 908	490 491
81.	Rövid lejáratú kölcsönök	164 790	691	8 401	6 000	
82.	81. Sorból: az átváltoztatható kötvények					
83.	Rövid lejáratú hitelek	58 805	78 372	211 456	214 706	122 540
84.	Vevőktől kapott előlegek	30 362	6412	13	12	
85.	Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)	97 527	115 230	55 940	104 477	265 350
86.	Váltótartozások					
87.	Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben					
88.	Rövid lejáratú kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben					
89.	Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	136 283	106 778	97 056	89 713	102 601
90.	G. Passzív időbeli elhatárolások (91.- 93. sorok)	4 944	4 719	4 766	1 942	1 310
91.	Bevételek passzív időbeli elhatárolása					
92.	Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása		4 719	4 766	1 942	1 310
93.	Halasztott bevételek					
94.	FORRÁSOK ÖSSZESEN (53.+ 62.+ 66.+ 90. sor)	1 119 052	965 360	1 105 015	1 269 380	1 508 700

2. számú

Összköltség eljárással készített eredménykimutatás

„A” változat

adatok eFT-ban

Sor-szám	A tétel megnevezése	2005	2006	2007	2008	2009
01.	Belföldi értékesítés nettó árbevétele	697 877	828 049	654 519	724 970	948 148
02.	Exportértékesítés nettó árbevétele	0	0	187 292	0	0
I.	Értékesítés nettó árbevétele (01.+02.)	697 877	828 049	841 811	724 970	948 148
03.	Saját termelésű készletek állományváltozása	218 783	-79 535	88 325	190 303	-61 974
04.	Saját előállítású eszközök állományváltozása	-182 018	625	0	0	0
II.	Aktívált saját teljesítmények értéke (+03.+04.)	36 765	-78 910	88 325	190 303	-61 974
III.	Egyéb bevételek	259 825	395 464	248 232	300 888	333 231
	III. sorból: visszaírt értékvesztés	0	0	0	0	0
05.	Anyagköltség	301 120	362 699	320 027	456 330	470 814
06.	Igénybevett szolgáltatások értéke	130 978	166 807	184 200	225 711	245 262
07.	Egyéb szolgáltatások értéke	19 737	19 195	23 983	27 713	35 883
08.	Eladott áruk beszerzési értéke	107 814	180 835	218 707	69 067	140 809
09.	Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	10 446	1 889	1 130	1 577	225
IV.	Anyagjellegű ráfordítások (05.+06.+07.+08.+09.)	570 095	731 425	748 047	780 398	892 993
10.	Bérmunkadíj	97 712	71 060	71 503	74 326	74 151
11.	Személyi jellegű egyéb kifizetések	8 156	8 460	4 958	10 019	5 328
12.	Bérfelrakások	36 586	25 604	24 954	26 071	24 588
V.	Személyi jellegű ráfordítások (10.+11.+12.)	142 454	105 124	101 415	110 416	104 067
VI.	Értéksökkenési leírások	57 369	48 389	55 507	61 972	63 155
VII.	Egyéb ráfordítások	119 538	106 145	57 906	67 706	61 023
	VI. sorból: értékvesztés	0	0	0	0	0
A.	ÜZEMI (ÜZLETI) TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE (I.+II.+III.-IV.-V.-VI.-VII.)	105 011	153 520	215 493	195 669	98 167
13.	Kapott (járó) osztalék és részesedés	345	483	418	3 279	127
14.	Részesedések értékesítésének árfolyamnyeresége	0	3	0	0	0
15.	Befektetett pénzügyi eszközök kamatai, árfolyamnyeresége	0	0	0	0	0
16.	Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek	5 143	7 153	630	450	3 750
17.	Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	0	0	543	3 800	14 330
VIII.	Pénzügyi műveletek bevételei (13.+14.+15.+16.+17.)	5 488	7 636	1 591	7 529	18 207
18.	Befektetett pénzügyi eszközök árfolyamvesztése	0	0	119	595	2 489
19.	Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások	42 465	33 868	27 836	41 748	49 938
20.	Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése	0	0	0	0	0
21.	Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	29 417	33 868	1370	0	14 441
IX.	Pénzügyi műveletek ráfordításai (18.+19.+20.+21.)	74 844	34 776	29 325	42 343	66 868
B.	PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE (VII.-IX.)	-69 356	-27 140	-27 734	-34 814	-48 661
C.	SZOKÁSOS VÁLLALKOZÁSI EREDMÉNY(+A.+B.)	35 655	126 380	187 759	160 855	49 506
X.	Rendkívüli bevételek	0	0	33 500	0	0
XI.	Rendkívüli ráfordítások	0	0	58 000	0	0
D.	RENDKÍVÜLI EREDMÉNY	0	0	-24 500	0	0
E.	ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (+E.-XII.)	35 655	126 380	163 259	160 855	49 506
XII.	Adófizetési kötelezettség	3 709	18 176	26 765	13 401	7 850
F.	ADÓZOTT EREDMÉNY	31 946	108 204	136 494	147 454	41 656
22.	Eredménytartalék igénybevétele osztalékra, részesedésre		0	0	0	0
23.	Jóváhagyott osztalék, részesedés	24 000	21 350	30 000	30 000	30 000
G.	MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY (+F+22.-23.)	7 946	86 854	106 494	117 454	11 656

1. Vagyoni helyzet mutatói

- a) **Tőkeerősség** = (saját tőke / források összesen)*100
- b) **Kötelezettségek** = (kötelezettségek / források összesen)*100
- c) **Befektetett eszközök részaránya** = (saját tőke / befektetett eszközök)*100
- d) **Saját tőke növekedésének mértéke** = (mérleg szerinti eredmény / jegyzett tőke)*100
- e) **Befektetett eszközök aránya** = (befektetett eszközök / eszközök összesen)*100
- f) **Forgó eszközök aránya** = (forgó eszközök / eszközök összesen)*100
- g) **Készletek aránya** = (készletek / eszközök összesen)*100
- h) **Követelések aránya** = (követelések / eszközök összesen)*100
- i) **Pénzeszközök aránya** = (pénzeszközök / eszközök összesen)*100
- j) **Eszközarányos árbevétel** = (nettó árbevétel / eszközök összesen)*100

2. Pénzügyi helyzet mutatói

- a) **Eladósodottság mértéke** = (saját tőke / kötelezettségek)*100
- b) **Nettó eladósodottsági mutató** = [(követelések - kötelezettségek) / saját tőke]*100
- c) **Nettó forgótőke** = forgóeszközök – rövid lejáratú kötelezettségek
- d) **Likviditás I** = (pénzeszközök / rövid lejáratú kötelezettségek)*100
- e) **Likviditás II** = [(forgó eszközök – készletek) / rövid lejáratú kötelezettségek]*100
- f) **Likviditás III** = (forgó eszközök / rövid lejáratú kötelezettségek)*100
- g) **Hitelfedezettségi mutató** = (követelések / kötelezettségek)*100
- h) **Vevők átfutási ideje** = [(átlagos vevőállomány) /]*365
- i) **Szállítók átfutási ideje** = [(átlagos szállító állomány /)]*365
- j) **Vevők és szállítók aránya** = vevők / szállítók
- k) **Tárgyi eszközök aránya** = (tárgyi eszközök / eszközök összesen)*100

3. Jövedelmi helyzet mutatói

- a) **árbevétel arányos eredmény** = (üzemi tevékenység eredménye / értékesített nettó árbevétel)*100
- b) **Tőkearányos eredmény** = (üzemi tevékenység eredménye / saját tőke)*100
- c) **Eszközarányos eredmény** = (üzemi tevékenység eredménye / eszközök összesen)*100
- d) **Nyereség hányad** =
- e) **Létszám arányos eredmény** = (üzemi tevékenység eredménye / átlagos állományi létszám)
- f) **Béreköltség arányos eredmény** = (üzemi tevékenység eredménye / béreköltség)